

Obsodba zaradi nepoštenih ravnanj pri kreditnih opravilih (postava za Galicijo od 19. julija 1877, št. 66, drž. zak.) ni dopuščena, ako se je obtožba povzdignila zavoljo ponezvestenja po protipravnej prilastitvi zarubljenih rečij. K §. 267 kaz. pravde.

(Odločba kasac. dvora od 21. marca 1881, št. 12656.) *)

C. kr. državno pravdništvo v Krakovu povzdignilo je zoper Jakoba S. obtožbo zavoljo hudodelstva ponezvestenja po §. 183 kaz. zak. izvršenega s tem, da je jeden del tistih stvari, katere mu je meseca januarja 1878 njegov dolžnik Boleslav S. v zastavo dal, katere so mu bile torej zaupane, vreden nad 50 gld. a. v. pridržal in sebi prilastil.

Z razsodbo c. kr. deželnega sodišča v Krakovu od 1. oktobra leta 1880, št. 17117, je bil Jakob S. zatožbe zavoljo hudodelstva ponezvestenja po §. 259 št. 3 kaz. pr. oprosteno, — ali bil je krivim spoznan pregreška nepoštenega ravnanja pri kreditnih opravilih po §. 1 postave za Galicijo od 19. julija 1877, št. 66, drž. zak., izvršenega s tem, da je takrat, ko je meseca januarja leta 1878 Boleslavu S. dal v zajem 1000 gld. in 50 gld. pogodil z dolžnikom take uвете, o katerih je vedel, da morajo po brez-mernosti sebi pripadajočega dobička in dogovorjenih obrestij dolžnika gospodarstveno uničiti in da tega dolžnik zavoljo razburjenosti duha in neskušnosti spoznati ni mogel.

Zoper to razsodbo se je obtoženec poprijel ničnostne pritožbe in se je v njej mej drugim skliceval na ničnosti uzrok §. 281

*) Ta odločba kasacijskega dvora se naslanja na ista načela, katera je razvil članek v prvi številki tega lista na 6. strani: „Pridržanje itd.“ Na mestu postave za Galicijo od 19. julija 1877, št. 66, drž. zak. stopila je postava zoper oderuštvo od 28. maja 1881, št. 47, drž. zak. veljavna za vso državo. Postavi sta sicer v nekaterih določilih različni, v obče pa si podobni. Odločba ima vzlic novej postavi zoper oderuštvo svojo procesualno važnost, tem bolj, ker se iz nje jako jasno vidi, kedaj pride v rabo §. 262 kazenske pravde, kedaj pa §. 263 k. pr.

št. 8 k. pr. zato, ker dejanje, ki je bilo obsodbi podlaga, ni samo pravoslovno ime predružačujoča modifikacija v dejanskem obsegu tistega delikta, kateri je bil obtožbi podlaga, ampak je drugo kaznjivo dejanje, ki se mora samostojno preganjati in ker je torej končna razsodba proti predpisom §§. 262, 263 in 267 kaz. pr. obtožbo prekoračila, kajti na tisto dejanje, ki se je obsodilo, obtožba ni bila niti s prva namenjena, niti mej glavno obravnavo raztegnena.

Pri javnem obravnavanji dne 21. marca 1881 pod predsedstvom samega prezidenta barona Wittmana je c. kr. najvišji sodni kot kasacijski dvor soglasno z izjavami generaladvokata viteza Simonoviča za pravo spoznal: Ničnostna pritožba se usliši, razsodba c. kr. deželnega sodišča v Krakovu se v odstavku, zoper kateri meri pritožba, uniči in Jakob S. se oprosti očitane mu pregreška zoper §. 1 postave od 19. julija 1877, št. 66, državnega zakona.

Dejanje, ki se je pod obtožbo delo, to je dogodek, zaradi katerega se je kazenski sodnik na pomoč poklical, je samo to, da je Jakob S. protipostavno zastavljene reči Boleslava S. prodal in skupilo sebi prilastil. Dejanska stvar pa, katero je prvi sodnik svojej razsodbi podložil, je to, da je obtoženec tisti zajem, za katerega varnost je reči, katere je baje ponezvestil, v zastavo dobil, Boleslavu S. dal s takimi uveti, da so morali zaradi brezmernosti upniku pripadajočega dobička dolžnika gospodarstveno uničiti. Obe ti dejanji sta bistveno različni, in sicer različni z ozirom na čas, kedaj sta se dogodili in različni z ozirom na predmet razžaljenega prava. Prevara dolžnika, ki se je razsodbi podložila, in posebej brezmernost in gospodarstvena pogubljenost stavljenih mu uvetov, — to vse je samostalno kaznjivo dejanje, — nikakor pa ne samo modifikacija pod obtožbo dejanega delikta ponezvestenja, o čemer se tem menj dvomiti more, ker je protipostavna prilastitev zastavljenih reči ravno tako mogoča pri postavno dovoljenem, kakor je mogoča pri takem kreditnem opravilu, ki je kaznjivo po postavi od 19. julija 1877, št. 66, drž. zakon. Dejanje, o katerem je bila vložena obtožba, in ono drugo dejanje, ki je v razsodbi določeno, — sta torej dve po času in predmetu svojestavni, različni kaznjivi dejanji, kateri kot delikta konkurirata — torej jeden poleg drugega obstati

zamoreta. Dejanje, o katerem je sodni dvor obsodbo izrekel, ni torej tako, o kakeršnem se govori v §. 262 k. pr., ni torej samo modifikacija pod obtožbo vzetega dejanskega obsega, ki predrugači pravoslovno ime obtoženega delikta, — ampak tisto dejanje je drugo samostojno dejanje, ki se mora posebej preganjati, o katerem se more v smislu §. 263 k. pr. samo po posebnem predlogu državnega pravdnštva soditi. Ker se pa tak predlog ni stavil niti prvotno v obtožnici, niti v glavnej obravnavi, je torej jasno, da je sodni dvor obtožbo nasproti predpisom §§. 263 in 267 k. pr. prekoračil, torej te postavne določbe prelomil, kar pa utemeljuje ničnost v pritožbo vzete razsodbe po §. 281 št. 8 k. pr. Morala se je torej ničnostna pritožba obtoženca uslišati, ter prva razsodba (oziroma odstavek, zoper kateri je merila pritožba) po §. 288 št. 3 kaz. pr. uničiti. Ob enem se je moral obtoženec oprostiti očitane mu pregreška.

Pravda za lastninsko pravico.

V pravdi predstojništva podružnice sv. Pavla po Maksimilijanu Rumplerji, župniku v Lipoglavu, in po ključarjih Janezu Levičniku in Antonu Kušarji proti Mihi Vrečarju, Franu Jozelju, Lenki Milavec, Jakobu Lenčetu, Jožefu Ferkovu, Jožefu Lampiču, Valentinu Zavašniku, Janezu Kotarju, Jožefu Miklavcu, vsi iz Podmolnika, Franu Črnetu iz Zadnje vasi in Martinu Jančarju iz Šentpavla, je c. kr. deželna sodnija v Ljubljani za pravico izrekla:

Toženi Miha Vrečar, France Jozelj, Lenka Milavec, Jakob Lenče, Jožef Ferkov, Jožef Lampič, Valentin Zavašnik, Janez Kotar, Jožef Miklavac, vsi iz Podmolnika, France Črne iz Zadnje vasi in Martin Jančar iz Šentpavla obsodijo se:

- a) da imajo pripoznati, da so parcele: št. 798/a, travnik s 4 orali 1192 □°, št. 798/b, pašnik, travnik z 32 orali 568 □° (kateri parceli imenujeta se „Cerkovšica“) in št. 804, travnik „Čašček“ z 1 oral. 1023 □° izključljiva in neomejena last in posest v faro Lipoglavsko inkorporirane podružnice svetega Pavla, in